

Onderzoek 'Handicap en inkomen' (2010) - KVG, VFG, Universiteit Antwerpen

Achtergrond

In België leefden in 2009 meer dan 80.000 mensen van een **inkomensvervangende tegemoetkoming aan gehandicapten** (IVT). Een volledige inkomensvervangende tegemoetkoming voor een alleenstaande bedraagt € 726 per maand en een persoon met kinderen ten laste ontvangt € 968, zonder kinderbijslag. Deze bedragen liggen veel **lager dan de armoedegrens**. Voor een alleenstaande is de armoedegrens vastgesteld op € 993,15 per maand. Een gezin met twee volwassenen en twee kinderen heeft maandelijks een inkomen nodig van € 2085,62 om niet in de armoede terecht te komen.¹

De inkomensvervangende tegemoetkoming wordt vaak gecombineerd met een ander inkomen. Een integratietegemoetkoming, een inkomen uit sociale zekerheid of een inkomen uit arbeid van de persoon met een handicap zelf of van een partner. De combinatiemogelijkheden zijn erg beperkt. Een ander inkomen hebben naast de inkomensvervangende tegemoetkoming verbetert altijd de inkomenssituatie van een persoon met een handicap maar toch blijft die meestal onder de armoedegrens.

Wanneer iemand geen recht heeft op een inkomensvervangende tegemoetkoming omdat die persoon een inkomen uit arbeid of sociale zekerheid heeft, betekent dit nog niet dat hij zich in de hogere inkomens bevindt. Een gezin of een alleenstaande die leeft van een inkomen uit - al dan niet fulltime - arbeid, kan zich nog steeds onder de armoedegrens bevinden. Zeker personen die in een beschutte werkplaats werken lopen dit risico.

Personen met een handicap lopen het risico op **verminderde koopkracht** tegenover personen zonder handicap in dezelfde situatie. Daar zorgen allerlei becijferbare en minder of niet-becijferbare meerkosten. Het gaat dan onder meer om remgelden op noodzakelijke hulpmiddelen, medicatie en andere gezondheidskosten, meeruitgaven voor noodzakelijke hulp in het huishouden en voor ondersteuning, vergoeding van kosten van mantelzorgers, aangepast vervoer, ...

In de literatuur over armoede en bestaande teksten over armoedebeleid wordt het verband tussen armoede en handicap weinig of niet gelegd. Nochtans is het hebben van een handicap vaak de reden waarom mensen in een bijstandsstelsel en in armoede terechtkomen en er blijven.

In dit **Europees jaar tegen de armoede en sociale uitsluiting** willen KVG en VFG, verenigingen van mensen met een handicap, de armoedeproblematiek en de sociale uitsluiting van personen met een handicap onder de aandacht brengen van de publieke opinie en beleidsmakers.

Daarom voerden de organisaties van personen met een handicap **KVG** en **VFG** met de steun van de **Universiteit Antwerpen** (prof. Guido Van Hal, medische sociologie en

1. De actuele grensbedragen worden berekend volgens de 60%-norm van de EU-SILC (Survey on Income and Living Conditions). Het mediaan gestandaardiseerd (of equivalent) beschikbaar inkomen vormt de basis voor de berekening per Europees land. Het armoederisico wordt gelegd op 60% van het mediaan beschikbaar inkomen. De Europese 60%-norm uit de EU-SILC is algemeen aanvaard ter bepaling van de armoederisicodrempels. Zowel in beleidsdocumenten als in wetenschappelijk onderzoek hanteert men deze norm.

gezondheidsbeleid) een enquête naar de inkomenssituatie van mensen met een handicap en de financiële drempels die ze ervaren om volwaardig te participeren. Dit onderzoek richt zich op het verband tussen inkomen, bepaalde categorieën van handicap en de toegang tot essentiële basisvoorzieningen, cultuur, gezondheidszorg en sociale netwerken. Iets meer dan **2000 personen met een handicap werden bevraagd**.

Het onderzoek en dit event kaderen in het **Belgisch voorzitterschap** van de Raad van de Europese Unie (<http://www.eutrio.be/nl/2010-naar-een-volwaardig-inkomen-en-inclusie>).

**Katholieke
Vereniging
Gehandicapten**

A. Goemaerelei 66
2018 Antwerpen
tel. 03 216 29 90
fax 03 248 14 42
post@kvg.be

**Vereniging
personen met
een handicap vzw**

Sint-Jansstraat 32-38
1000 Brussel
Tel. 02 515 02 62
Fax 02 511 50 76
info@vfg.be